

AVIZ
**referitor la proiectul de Lege privind regimul juridic
al contractelor de credit pentru consum
destinate consumatorilor**

Analizând proiectul de Lege privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.51 din 05.04.2004,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare instituirea unor dispoziții referitoare la regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, în scopul armonizării legislației naționale cu prevederile comunitare, îndeosebi cu Directiva nr.87/102/CEE din 22.12.1996 privind creditul pentru consum, modificată de directivele 90/88/CEE din 22.02.1990 și 98/7/CE din 16.02.1998, potrivit angajamentelor asumate de România în perspectiva aderării la Uniunea Europeană.

Acest demers legislativ introduce un sistem nou, aplicabil contractelor de credit, urmărindu-se protejarea intereselor consumatorilor în condițiile de piață liberă, în contextul aderării țării noastre la principiile funcționale ale unei piețe unice europene.

Proiectul de lege stabilește situațiile în care se aplică dispozițiile acestea, costul total al creditului la consumator și modul de calcul,

obligațiile creditorului la încheierea contractului de credit, clauzele minime obligatorii pe care trebuie să le cuprindă contractul de credit, dreptul consumatorului de a fi informat cu privire la creditul acordat, la dobânda aferentă, precum și la orice modificare intervenită pe durata derulării contractului, obligațiile consumatorului privind restituirea creditului potrivit prevederilor contractului de credit, precum și posibilitatea creditorului de a apela la procedurile legale în vederea returnării bunurilor în cazul în care consumatorul nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale în cadrul unui termen suplimentar de cel mult două săptămâni.

Proiectul prevede și unele sancțiuni contravenționale, în cazul nerespectării dispozițiilor acestuia.

Prin natura reglementărilor promovate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor ordinare.

2. Proiectul de lege, din punct de vedere al dreptului comunitar derivat, cade sub incidența reglementărilor statuate la nivelul Uniunii Europene, subsumate dispozițiilor comunitare existente în domeniul protecției consumatorilor - secțiunea protecția intereselor economice ale consumatorilor. În acest sens, la nivel comunitar, sunt stabilite clar și concis principiile și răspunderile ce decurg din contractele de vânzare a unui produs cu plata eșalonată, reglementate în baza unui contract de credit, de natură să satisfacă exigențele reale ale consumatorilor, în condițiile asigurării unei concurențe loiale și a unei libere circulații a produselor și serviciilor pe piața internă.

Astfel, în cadrul procesului de armonizare a legislației naționale cu reglementările comunitare, inițiatorul a considerat ca fiind necesar să se asigure transpunerea Directivei nr.87/102/CEE adoptată de Consiliul UE privind creditul pentru consum, modificată și completată de Directivele nr.90/88/CEE din 22.02.1990 și nr.98/7/CE din 16.02.1998.

În urma analizei proiectului de lege în raport cu principalele obiective conținute în actul comunitar derivat, a reieșit faptul că legiuitorul *a transpus cvasitotalitatea articolelor și anexelor, recurgând, pe fond, la o transpunere directă, a principalelor prevederi comunitare cu caracter dispozitiv.* Astfel, demersul normativ preia în totalitate dispozițiile comunitare ce se referă în mod special la definițiile termenilor de specialitate, obligațiile contractuale ale creditorului, condițiile minime de redactare a contractelor de

credit, condițiile ce trebuie îndeplinite de un consumator în vederea achiziționării de produse sau obținerii de servicii de la un furnizor, ca și cele 3 anexe ce stabilesc clauzele minimale obligatorii ale contractelor de credit, în funcție de obiectul fiecăruia, dar și exemplele de calcul a unei dobânzi anuale efective, raportate la moneda națională.

Neavând obiecții pe fond privind transpunerea directivei cadru în legislația internă, precizăm că în unele situații proiectul reprezintă o traducere improprie stilului juridic normativ, neadaptând normele la rigorile de elaborare a legislației interne, existând și cazuri în care topica frazei este prolixă.

3. Observăm faptul că proiectul nu este avizat și de Banca Națională a României, deși aceasta figurează ca autoritate de a emite norme metodologice împreună cu Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, potrivit art.23.

4. Precizăm că potrivit dispozițiilor art.39 alin.(2) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, după titlul proiectului trebuie redată formula introductivă consacrată care cuprinde denumirea autorității emitente și exprimarea hotărârii de adoptare a actului normativ, în următoarea redactare:

“Parlamentul României adoptă prezenta lege”.

5. La art.2, având în vedere că în cuprinsul acestuia sunt definite și unele expresii, nu numai termeni, propunem reformularea părții introductive, astfel:

“În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:”.

6. La art.3 alin.(1) lit.k), deoarece suntem în cadrul aceluiași alineat, mențiunea “a prezentului articol” trebuie eliminată ca superfluă.

La alin.(2) al aceluiași articol, pentru o exprimare proprie stilului normativ, sugerăm înlocuirea expresiei “la aplicarea art.8-15”, prin expresia “la aplicarea prevederilor art.8-15”.

7. La art.4 alin.(1), pentru corectitudinea redactării, cuvântul “Anexa” trebuie scris cu literă mică, iar după acesta trebuie introdusă abrevierea “nr.”.

Subliniem și faptul că, potrivit prevederilor art.53 alin.(6) din Legea nr.24/2000, când sunt mai multe anexe, acestea se numerotează

în ordinea în care sunt enunțate în textul proiectului. În acest sens, relevăm faptul că anexa nr.2 este menționată înaintea anexei nr.1, iar anexa nr.3 nici nu are normă de trimitere în corpul proiectului.

8. La art.8, pentru uniformitate în redactarea proiectului, după substantivul "Contractul", propunem introducerea expresiei "de credit", propunere valabilă pentru întreg cuprinsul proiectului, acolo unde este cazul.

În ceea ce privește marcarea enumerărilor, literele (a) - (h) trebuie redactate sub forma "a), b), c), ... h)".

La lit.g), având în vedere că în text nu mai este invocat un alt act normativ, este necesară eliminarea expresiei "din prezenta lege", care se subînțelege.

9. La art.15 alin.(1) lit.b), pentru fluența exprimării, propunem înlocuirea expresiei "de bunuri sau servicii", prin expresia "de bunuri sau de servicii" și la lit.c), înlocuirea cuvintelor "de la lit.a)", prin sintagma "prevăzut la lit.a)".

La alin.(3), transpunerea normei în dispozițiile aplicabile în legislația internă trebuie să facă referire nu la răspundere colectivă, ci la răspundere conjunctă sau solidară, după caz.

La alin.(4), întrucât ne aflăm în cadrul aceluiași articol, norma de trimitere la art.15 nu mai este necesară. De aceea, expresia "Dispozițiile art.15" trebuie înlocuită cu substantivul "Dispozițiile".

10. La art.16 alin.(1), pentru redarea fidelă a titlului Legii nr.58/1998, precum și pentru a rezulta că după adoptare aceasta a mai suferit unele intervenții legislative, propunem înlocuirea expresiei "conform Legii nr.58/1998 - legea bancară", cu expresia "conform prevederilor Legii nr.8/1998 privind activitatea bancară, cu modificările și completările ulterioare".

La alin.(2) al aceluiași articol, menționăm că potrivit exigențelor de tehnică legislativă alineatul - ca element structural al articolului - trebuie să exprime o ipoteză juridică proprie. Ca urmare, pentru a se realiza legătura tematică cu norma de la alin.(1), este necesară înlocuirea cuvintelor "Băncile respective", cu sintagma "băncile prevăzute la alin.(1)". Pentru același considerent, la alin.(3), cuvintele "această autorizație" trebuie înlocuite cu substantivul "autorizația".

În ceea ce privește alin.(4), precizăm că alin.(1) la care se face trimitere nu reglementează înregistrarea, motiv pentru care trebuie

făcută clarificarea necesară, ca de altfel și la alin.(5), unde s-ar presupune că este aceea privind cererea pentru emiterea autorizației.

La alin.(6), pentru un plus de rigoare în redactarea textului, sugerăm înlocuirea expresiei “conform art.16”, cu expresia “conform prevederilor art.16”.

11. La art.17 alin.(1), trimiterea făcută la răspunderea materială nu are acoperire legală, ea nemaexistând în cadrul Codului muncii actual.

12. La art.18 alin.(1), norma conform căreia faptele constituie contravenții numai dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni este în dezacord cu definiția dată contravenției în Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, care prevede că fapta descrisă drept contravenție în actul normativ și prevăzută cu sancțiune contravențională nu poate fi decât contravenție, nimeni neputând, prin interpretare, să schimbe caracterizarea ei juridică. Tocmai pentru a elimina orice confuzie între contravenții și infracțiuni, prin ordonanța menționată a fost eliminată din definiția contravenției compararea pericolului social al acesteia cu cel al infracțiunii, iar prin Legea nr.180/2002 s-a introdus precizarea de principiu conform căreia “legea contravențională apără valorile sociale care nu sunt ocrotite prin legea penală”. Din acest motiv, sugerăm reformularea părții introductive a alin.(1) astfel:

“(1) Constituie contravenții următoarele fapte și se sancționează după cum urmează:”.

Referitor la faptele care constituie contravenții, apreciem că acestea nu sunt stabilite cu precizia necesară actelor normative, cum este cazul îndeosebi al art.4 care reglementează o multitudine de situații, unele neputând constitui contravenții. Totodată, semnalăm că trimiterea la art.12 alin.(2) și (3) este greșită, deoarece acest articol are numai două alineate.

La alin.(2) al aceluiași articol, întrucât suspendarea autorizației de exercitare a activității precede măsura retragerii, propunem ca măsura de la lit. b) să fie redată ca lit.a).

La alin.(3), menționăm că fiind în cadrul articolului 18, nu mai este necesară trimiterea la acesta, ci numai la alin.(1) și (2) ale acestuia. Totodată, pentru uniformitate în redactarea actelor normative

cu obiect similar de reglementare, propunem reformularea părții introductive a alin.(3), astfel:

“(3) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin.(1) și (2) se fac de către reprezentanții împuterniciți ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor”.

La alin.(4), propunem eliminarea normei, întrucât la art.17 alin.(1) s-a prevăzut că încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională sau penală, după caz.

13. La art.19 alin.(1), întrucât este de principiu că o dispoziție care este contrară legii nu are suport juridic, propunem eliminarea normei, ca redundantă. Pe cale de consecință, se va proceda la renumerotarea corespunzătoare a alineatelor.

14. La art.20, pentru redarea corectă a titlului Legii nr.58/1998, propunem înlocuirea expresiei “dispozițiile Legii nr.58/1998 - legea bancară”, cu expresia “dispozițiile Legii nr.58/1998 privind activitatea bancară”. Totodată, pentru o informare completă cu privire la Ordonanța Guvernului nr.21/1992, după titlul acesteia trebuie introdusă precizarea că a fost aprobată prin lege, precum și că a fost republicată. În acest sens, sugerăm introducerea după titlu a următorului text:

“aprobată prin Legea nr.11/1994, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

De asemenea, pentru corectitudinea redactării, trebuie eliminată virgula introdusă înaintea titlului Legii nr.193/2000.

15. La art.21, topica frazei suferă și, în acest sens, propunem următoarea redactare:

“Art.21. - (1) În cazul în care părțile nu ajung la un acord de modificare a contractului de credit, oricare dintre acestea se poate adresa instanței judecătorești competente, care va decide.

16. La art.23, pentru cursivitatea exprimării, sugerăm introducerea cuvintelor “prezentei legi”, după expresia “În aplicarea dispozițiilor”. Totodată, având în vedere că art.5 din Legea nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României stabilește în care parte a acestui oficial se publică actele normative, este necesară eliminarea cuvintelor “Partea I”, propunere valabilă și pentru art. 24 alin.(2).

17. La art.24 alin.(4), norma cu caracter de generalitate privind abrogarea oricăror dispoziții contrare nu este consacrată în planul

normelor de tehnică legislativă, urmând să fie înlocuită cu redarea expresă a actelor normative ori a elementelor structurale ale acestora care în opinia inițiatorului trebuie abrogate.

18. La art.25, subliniem faptul că norma privind apartenența anexelor la proiect trebuie să fie situată înaintea celei referitoare la intrarea în vigoare , respectiv după art.23. De asemenea, semnalăm că această prevedere este redactată defectuos, motiv pentru care propunem următorul text:

“Anexele nr.1 - 3 fac parte integrantă din prezenta lege”.

19. La anexa nr.1, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, numerotarea acesteia trebuie să se evidențieze în colțul din dreapta paginii, în următoarea redactare: “Anexa nr.1”. Această observație este valabilă și pentru celelalte anexe.

PREȘEDINTE
Dragoș Iliescu
Dragoș ILIESCU

București

Nr. *624/13.04.2004*

